

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

České země za 2. světové války

Tato prezentace byla vypracována v rámci projektu Inovace výuky společenských věd.
Registrační číslo: CZ.1.07/1.1.04/03.0045

Protektorát Čechy a Morava

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Protektorat_Bohmen-Mahren.png

Protektorát Čechy a Morava

- 15. 3. 1939 – příjezd A. Hitlera na Pražský hrad
- **16. 3. 1939 – Výnos o vytvoření protektorátu Čechy a Morava**
 - formálně autonomie – bez vlastní armády (pouze vládní vojsko: 7 000) a zahraniční polit.
- V čele: státní prezident: dr. Emil Hácha
 - protektorátní vláda:** Rudolf Beran, gen. Ing. Alois Eliáš, dr. Jaroslav Krejčí, Richard Bienert
 - Protektorátní policie a četnictvo

Adolf Hitler krátce před podpisem
výnosu o Protektorátu

<http://www.google.cz/imgres?q=protektorát+čechy+a+morava&um=1&hl=cs&sa=N&biw=1366&bih=638&tbn=isch&tbnid=S8GNNi1UbK2GDM:&imgrefurl=http://www.m>

Výnos o vyhlášení Protektorátu

Adolf Hitler při příjezdu do Česka

Prezident - dr. Emil Hácha

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:H%C3%A1cha.jpg>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Emil_Hacha_grave_Vinohrady_Cemetery_Prague.JPG

Protektorátní vláda

Rudolf Beran (1939)

Alois Eliáš (1939-1941)

Jaroslav Krejčí (1942 -1945)

Richard Bienert (1945)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Beran

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Krej%C4%8D%C3%AD

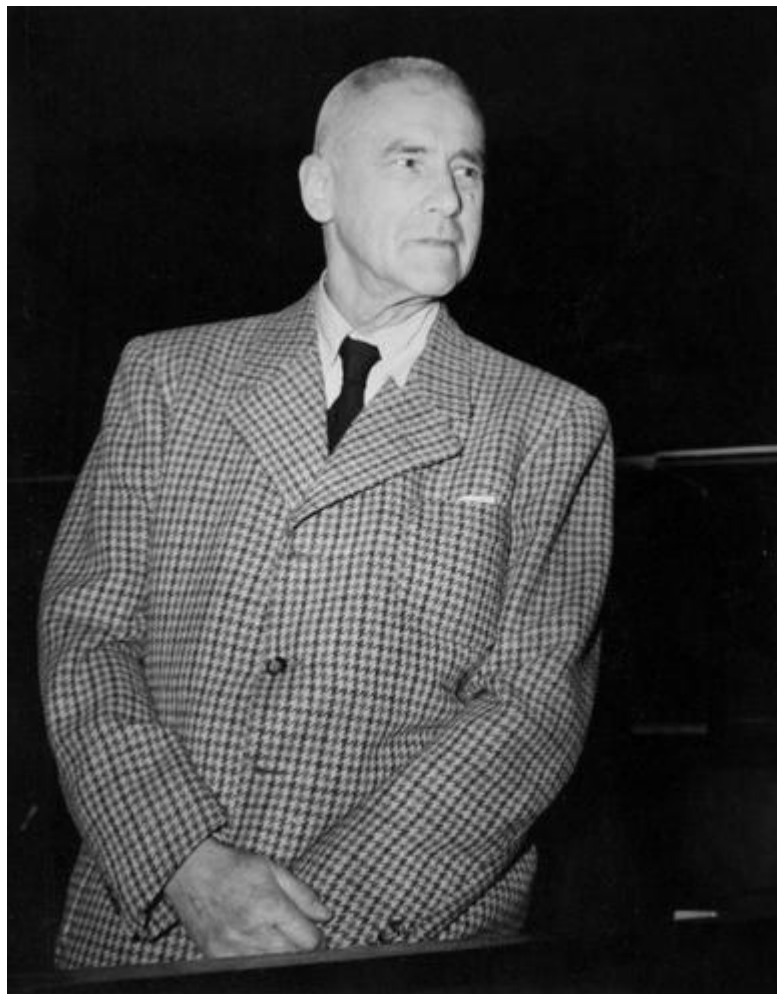
http://cs.wikipedia.org/wiki/Alois_Eli%C3%A1%C5%A1

Říšští protektorové

Konstantin von Neurath (1939-1943)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Wilhelm_Frick

Wilhelm Frick (1943-1945)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Konstantin_von_Neurath

Zastupující říšští protektorové

Reinhard Heydrich (1941-1942)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Reinhard_Heydrich

Kurt Dalegue (1942-1943)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kurt_Daluege

		Nr. <u>2447</u> / 194 <u>3</u> Cis.	
		Deutsches Reich Protektorat Böhmen und Mähren	Německá říše Protektorát Čechy a Morava
Es wird bestätigt, daß die Photographie den Legitimationsinhaber		 Allgemeine Bürger- legitimation des Angehörigen des Protektorates Böhmen und Mähren 	 Všeobecná občanská legitimace příslušníka Protektorátu Čechy a Morava
		KOMISE PRO VNITŘNÍ NÁRODNÍ BEZPEČNOST Obvodní rady v Praze XIX.	
Potvrzuje se, že tato podobizna odpovídá majiteli legitimace.		Vorname Jméno <u>Ruzová</u>	
darstellt, welcher dieselbe vor der Behörde eigenhändig unterfertigt hat.		Zuname Příjmení <u>Vinšová</u>	
Vinšová Ruzová RIZENÁ VINŠOVÁ			

Protektorátní občanský průkaz

Za německé okupace byla důsledně uplatňována dvojjazyčnost - napřed německy, pak česky

Potravinové lístky

Protinacistický odboj

Akce po 15. březnu 1939: převoz ostatků K. H. Máchy z Litoměřic na Vyšehrad
srpen 1939 – národní pouť u sv. Vavřinečka u Domažlic

30. 9. 1939 – bojkot pražské tramvajové dopravy (1. výročí
Mnichova)

**28. 10. 1939 – výročí vzniku ČSR – celonárodní
demonstrace** (zastřelen dělník Václav Sedláček, smrtelně zraněn student
medicíny Jan Opletal)

15. 11. 1939 – studentské demonstrace – pohřeb J. Opletala

17. 11. 1939 – zavření českých vysokých škol (poprava 9
studentů, 1 200 studentů do koncentračních táborů)

Pohřeb zabitého Jana Opletala se změnil
v protiněmeckou demonstraci

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Poh%C5%99eb_Jana_Opletala.gif

Jan Opletal

Exilová vláda - Londýn

Prezident – dr. Edvard Beneš

Vláda – Msgre Jan Šrámek

Státní rada

Edvard Beneš

Jan Šrámek

http://cs.wikipedia.org/wiki/Edvard_Bene%C5%A1

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_%C5%A0r%C3%A1mek

Vznik ilegálních odbojových organizací

Občansko – demokratický proud:

- Politické ústředí
- Obrana národa
- Petiční výbor Věrní zůstaneme
- **jaro 1940 – sjednocení – Ústřední vedení odboje domácího = ÚVOD**
 - (ilegální časopisy V boj, Český kurýr)
 - (Morava – ilegální Zemský národní výbor – zrazen a brzy rozbit)

Komunistický odboj:

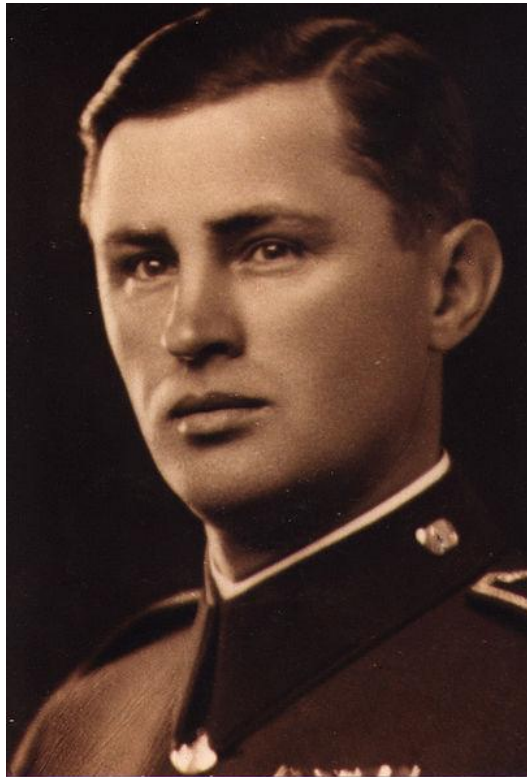
- ilegální výbory KSČ (E. Urx, bři Synkové, Jan Klíma..)
 - (Rudé právo)

Obrana národa

Tři králové

Josef Balabán

Josef Mašín

Václav Morávek

Atentát na Heydricha

27. 9. 1941 – příjezd zastupujícího říšského protektora R. Heydricha do Prahy – cíl: paralyzovat český odboj: vyhlášení stanného práva
zatčení gen. A. Eliáše, předsedy vlády (popraven za heydrichiady)
represe – pasivita a strach obyvatelstva

Londýnské centrum – snaha obnovit domácí odboj – příprava atentátu na Heydricha
akce **Anthropoid** – parašutisté Jan Kubiš, Josef Gabčík, Josef Valčík

27. 5. 1942 – Praha –Kobylisy – Heydrich smrtelně zraněn (4. 6. zemřel)
vlna represe – obnoveno stanné právo – zdecimován ÚVOD i komunistický odboj (1600 osob popraveno, 3 000 koncentráky)

10. 6. 1942 – vypáleny Lidice

24. 6. 1942 – Ležáky

18. 6. 1942 – pravoslavný kostel Cyrila a Metoděje – smrt „7 statečných“ (=atentátníci)

Fundusarchiv, 824 146.1972.030.26
Foto: ©.Aug. 1 1991

Reinhard Heydrich a Karl Hermann Frank
na Pražském hradě roku 1941

http://cs.wikipedia.org/wiki/Reinhard_Heydrich

Reinhard Heydrich

Poničený vůz R. Heydricha po atentátu

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bundesarchiv_Bild_146-1972-039-44,_Heydrich-Attentat.jpg

Pamětní deska na kostele, kde se parašutisté skrývali
v Resselově ulici v Praze

http://cs.wikipedia.org/wiki/Atent%C3%A1t_na_Heydricha

Jozef Gabčík

Jan Kubiš

100.000 Kronen

Belohnung!

Wer kennt diesen Mann
und wo hält er sich auf?

100.000 korun

odměny!

Kdo zná tohoto muže
a kde se zdržuje?

Der Abgehörte heißt Miroslav
Valčík, geboren 10. 1. 1910 in Gdansk.

Der Mann wird wie folgt beschrieben:

„Aussehen: 1,82 groß, blondes bis rötliches, sehr
kurzes, welliges Haar, blaue Augen, schlank, mit
wenigen Jahren etwas abgemagert, trägt ein dunkles
Ankleid, einen dunklen Hut, trägt eine Uhr an
seinem linken Handgelenk, trägt eine Kette um
seinem Hals, trägt eine Kette um seinem Hals,
wenn er eine Uhr an seinem linken Handgelenk
trägt.“

Mitteilung zur Belohnung, die im Zusammenhang
mit dem Attentat auf den Reichsführer der SA, Adolf
Hitler, am 30. April 1945 in Prag, Tschechien, durch
die deutsche Polizei, Staatspolizei, Polizei, Prag,
12, Brunnengasse 20, Tel. 20-100, herausgegeben ist,
oder jede andere ähnliche Mitteilung oder jede
Verbreitung derselben.

Prag, den 10. Mai 1945.

Das Amt der Staatspolizei, Prag
Dr. Geschke,
in Vertretung.

Zoběhovaný muž se jmenuje Miroslav
Valčík, narozený 10. 1. 1910 v Gdanskě.

Člověk muž je popsán takto:

„Vzhled: 1,82 m vysoký, blondo-červené
krátké, vlnité vlasy, modré oči, štíhlý, s
málo lety trochu ztenčený, oblečen v tmavém
oblečení, tmavém klobouku, má na levé
ruce hodinky, kolem krku má řetízek, když
má na levé ruce hodinky, když má na
levé ruce hodinky.“

Uvědomění o odměně, která souvisí s dopadením
všech osob, které se podílely na přípravě
vražedy na životě Adolfa Hitlera, který proběhla
v Praze dne 30. dubna 1945. Odměna je
100 000 Kč. Odměna bude vyplacena
osobě, která poskytne informace, které
vedou k dopadení jakékoli osoby, která
se podílela na přípravě vraždy.

V Praze dne 10. května 1945.

Vědomostní úřad, Praha
Podpis: Dr. Geschke,
in Vertretung.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Atent%C3%A1t_na_Heydricha

Po atentátu se výsadkáři skrývali
v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje
v Resslově ulici v Praze

http://cs.wikipedia.org/wiki/Atent%C3%A1t_na_Heydricha

Památník parašutistům, kteří atentát provedli, v kryptě kostela

Desky se jmény popravených na Kobyliště střílnici

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kobyl_strel2.jpg

Památník Lidice

Kříž nazvaný Trnová koruna na kopci nad bývalou osadou Ležáky.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Lezaky_kriz.JPG

Československý armádní sbor Buzuluk - Praha

Ludvík Svoboda

Českoslovenští vojáci v Buzuluku

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Legie_-_slavnostn%C3%AD_n%C3%A1stup.jpg
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%C4%8Cs._voj%C3%A1ci_v_Buzuluku_1942.gif

Slovenské národní povstání

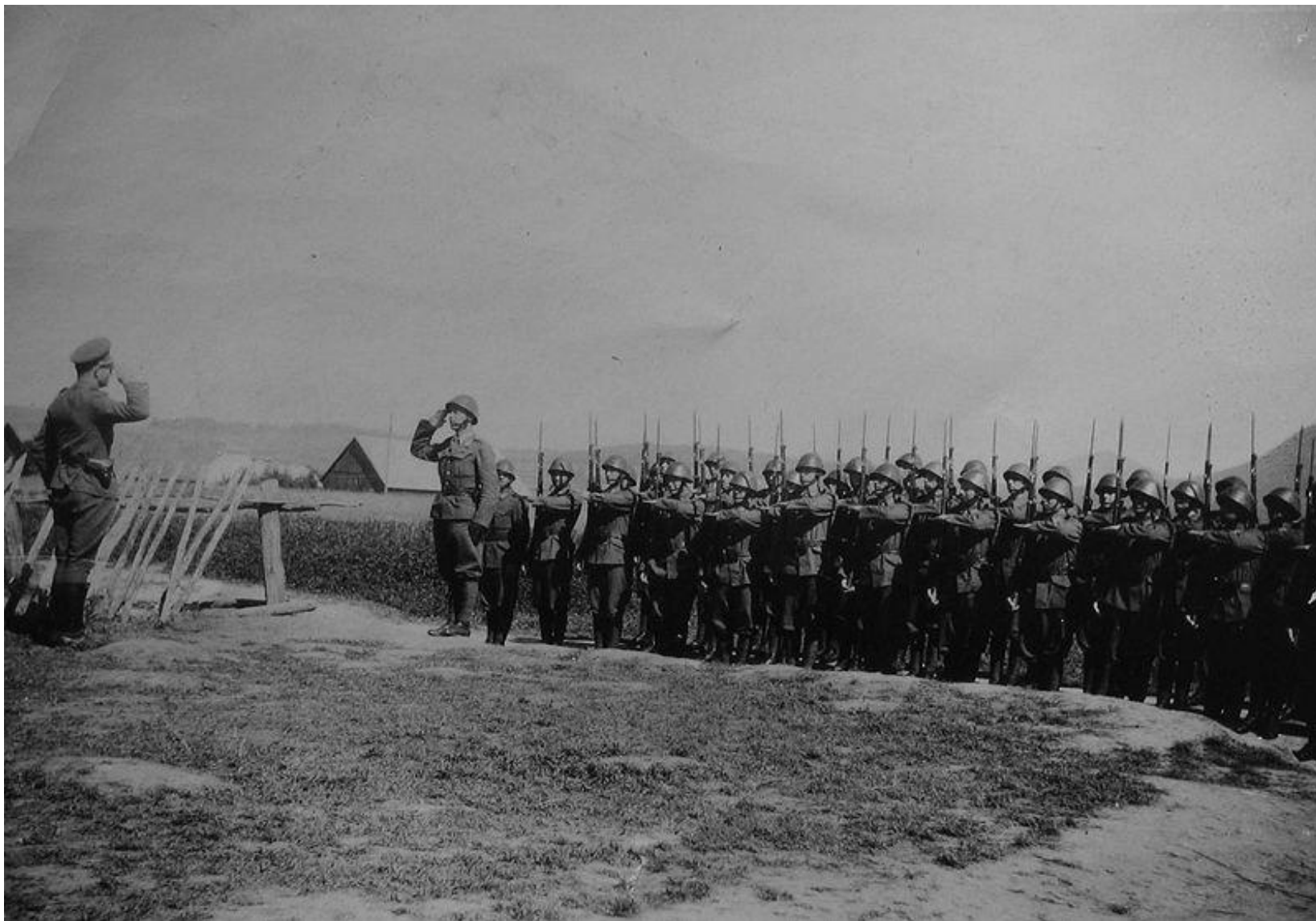
Slovenský štát – spolupráce s hitlerovským Německem – slovenští vojáci po boku wehrmachtu (50 000) – útěky do ruského zajetí, k partyzánům

r. 1943 – hroubí se vnitřní stabilita slovenského režimu – slovenský občanský odboj

- srpen 1943 – vznik **Slovenské národní rady** – vůle obnovit ČSR
- duben 1944 - **Vojenské ústředí** (Ján Golián) – příprava povstání – vojenská koordinace s postupující sovětskou armádou
- léto 1944 – rozmach partyzánského hnutí + výsadky ze SSSR (Tri Duby)
- **29. 8. 1944 – německá armáda obsazuje Slovensko**
- **1.9. 1944 – Deklarace slovenského národa** – vyhlášeno obnovení ČSR
- 27. 10. 1944 – padla Banská Bystrica – ústup povstalců do hor – popravy (J. Golián, R. Viest)
- vypáleno 60 vesnic (Vápenná...)
- Význam povstání – Slováci se otevřeně přidali na stranu protifašistické koalice
- 8. 9. 1944 – 27. 11. 1944 – **karpatsko – dukelská operace** – Sovětská armáda + 1. čs. armádní sbor boje o Duklu (21 000 sovětských obětí, 1 900 čs. vojáků)
- **6. 10. 1944 – vstup na Slovensko** (Vyšný Komárnik)

Mapa Slovenského národného povstání

Vojáci slovenské povstalecké armády

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Nastupeni_povstalci.jpg

Památník SNP v Banské Bystrici

Pražské povstání

Osvobození ČSR – demarkační čára (americká – sovětská armáda) – Linec-České Budějovice-Plzeň-Karlovy Vary – Saská Kamenice

- počátek května – povstání v některých moravských a českých městech
 - 5. 5. 1945 – **Pražské povstání – do čela Česká národní rada** (Albert Pražák)
 - povstalci ovládli budovu Českého rozhlasu – 1 600 barikád
 - 8. 5. 1945 – podepsána dohoda mezi ČNR a německým velením o kapitulaci německých jednotek
 - povinnost složit těžké zbraně na okraji Prahy, lehkou výzbroj před americkými liniemi
 - v **19. 00 vysílán protokol o kapitulaci rozhlasem** – nerespektovaly jednotky SS
- 9. 5. 1945 – příjezd sovětských tanků do Prahy**
- 10. 5. 1945 – přijíždí z Košic do Prahy československá vláda**

Česká národní rada

Albert Pražák

Josef Smrkovský

Olšanské hřbitovy – pomník vojákům ROA

Maršál Koněv v Praze

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ol%C5%A1ansk%C3%A9_h%C5%99bitovy,_Rusk%C3%A1_osvobozeneck%C3%A1_arm%C3%A1da.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Prague_liberation_1945_konev.jpg

Doporučená literatura

Učebnice:

- Bělina P., Pokorný J. a kol.: Dějiny zemí Koruny české. Praha, Litomyšl 1995
- Kuklíkovi J. a J.: Dějepis pro gymnázia a střední školy. Nejnovější dějiny. Praha 2002
- Kohoutková H., Komsová M.: Dějepis na dlani. Olomouc 2007 (2. vyd.)
- Atlas: Dějiny 20. století. Praha 2004

Doporučená literatura:

- Bartoš J.: Okupované pohraničí a české obyvatelstvo 1938 – 1945. Praha 1978.
- Beneš E.: Paměti. Od Mnichova k nové válce a novému vítězství. Praha 1947.
- Čejka E.: Československý odboj na Západě (1939 – 1945). Praha 1997.
- Masaryk J.: Volá Londýn. Praha 1990.
- Pasák T.: Pod ochranou říše. Praha 1998.
- Rajlich J.: 313. stíhací peruť. Plzeň 1996.
- Táborský E.: Prezident Beneš mezi Západem a Východem. Praha 1993.
- Tomášek D., Kvaček R.: Obžalovaná je vláda. Praha 1999.
- Vrabec V.: Antifašistický odboj. Zmařené naděje. Praha 1992.

Odkazy

[Protektorát Čechy a Morava](#)

[Atentát na R. Heydricha](#)

[Slovenské národní povstání](#)

[Pražské povstání](#)

[Československý armádní sbor](#)